

2. „A hűséges barát erős támaszod, vagyont talál, aki ilyen barátira szert tesz. A hű barátnak egyszerűen nincsen ára, nincsen, ami vele értékben fölrne. Mint az élet balzsama, olyan a jó barát; akik az Urat félik, találhatnak ilyet.” (Sir6,14-16)
3. Aki jó barátunk, az pártatlan bíránk, a gonoszokat útjuk tévedésbe viszi.” (Péld12,26)
4. „Veszekedést szít a ravaszkodó ember, a barátok közé is éket ver a pletykás.” (Péld16,28)
5. „Van barát, aki pusztulásba vezet, de van olyan is, aki hűségesebb, mint a testvér.” (Péld18,24)
6. „(Amint) az olaj és tömjénfüst öröm a szívnek, a gyengéd barátság vigasz a léleknek. A magad és az apád barátját ne hagyd el, s ne menj a testvéred házába, ha baj ér. A közeli szomszéd jobb, mint a távoli testvér.” (Péld24,9-10)
7. „Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért. Ha megteszitek, amit parancsolok nektek, a barátaim vagytok. Nem nevezlek többé szolgának benneteket, mert a szolga nem tudja, mit tesz ura. Barátainknak mondalak benneteket, mert amit hallottam Atyámtól, azt mind tudtul adtam nektek.” (Jn15,13-15)
8. „A testvéri szeretetben legyetek gyöngédek egymáshoz, a tiszteletadásban előzzétek meg egymást.” (Róm12,10)
9. „Ne engedjétek magatokat félrevezetni: A gonosz társaság megrontja a jó erkölcsöt.” (1Kor15,33)
10. „Házasságtörők, nem tudjátok, hogy a világgal való barátság ellenségeskedés Istennel? Aki tehát a világgal barátságban akar lenni, az ellensége lesz Istennek.” (Jak4,4)

(a Szerző görögkatolikus pap)

BULÁNYI GYÖRGY

ADYLIGETI HOMÍLIA

*„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért.”
(Jn 15,13)*

Júdeában, a Jordán partján tanítványokat gyűjt, s onnan erőltetett menetben Kánába megy lagzira, immár tanítványoktól körülvéve. Názáretben elmondja, hogy végre itt az idő: felszámolódik a szegények, foglyok, megkínzottak nyomorúsága. Péter és társai elhagynak mindent, hogy embereket ébresszenek életre. Múlt vasárnap pedig megtudtuk, hogy a szegényeké az Isten országa, s nem a gazdagoké. De hogy mi fán terem ez az ország, csak sejtették az eddigi vasárnapi szövegek. Ma viszont megtudjuk. Azoknak árulja el Jézus, akik hallgatják őt. Gondolom, hogy a múlt vasárnapi négy jaj hatására a gazdagok szedték sátorfájukat. Nem hazamentek, hanem összeverődtek, s megállapították, hogy ez az ács - eretnek. Ki kell közösiíteni. Valójában ő közösiíti ki magát, mert izgat a gazdagok, tehát a fennálló társadalmi rend ellen. Jelenteni kell a szövegét Jeruzsálemben, a főpapoknak-írastudóknak-véneknek, hogy intézkedhessenek. Nagyobb bajok megelőzése, elkerülése érdekében. Jönnek is majd hamar kivizsgálni Jézust.

A gazdagoktól megtisztult levegőben, a szegények körében most már kezdődhetik a felvilágosító munka. Újból mondom, amit már múlt héten is: ez az ács nem gatyázik. Megállapítja, hogy mi az alapvető baj az emberiség érdekében. Az, hogy van ellenség. Meg kell szüntetni. Egyoldalú leszereléssel, és azonnal. Akiké az Isten Országa, azok nem tartanak ellenséget. Átminősítik az ellenséget felebaráttá. Ezért aztán a mostani pillanattól kezdve Jézus szegényei szeretik ellenségeiket. Nem mondják, hogy ez lehetetlen. Azért volna lehetetlen, mert ez ember nem tud parancsolni az érzelmeinek. Hagyják a fenébe az érzelmeiket! Azok majd igazodnak az új szemléletből fakadó - tettekhez. A tettek azonnal elkezdhetők. Melyek? Jót tesznek azokkal, akik gyűlölik őket. Ezt lehetővé teendő, kitisztítják szívüket: áldást mondanak az őket átkozókra, imádkoznak azokért, akik sértegetik és gyalázzák őket. Jézus például Kaifásért imádkozik. Mi pedig a Nemzetközi Valutaalapért. Azokért, akiktől húsz éve kaptunk egy ronggyot, azóta mára már húszannyit visszafizettünk, de még mindig tartozunk nekik 23 ronggyal. Fizetünk, mint a köles, és imádkozunk értük. Pofoznak bennünket ezek az urak keményen, de odatartjuk a másik arcunkat is. Hagyjuk, hogy hülyét csináljanak belőlünk. Lehetne tiltakoznunk ellene, keresni a hatásos védekezést kamatkiszámító manővereik ellen, de nem tesszük, mert akkor ellenségükként viselkednénk, s még keményebb rendszabályokhoz folyamodnának. Leszedhetik a gatyát rólunk, s tudniok kell, hogy az ingünket is elvihetik. Aki elveszi, ami a tiéd, ne követeled tőle vissza! Mi célja van ennek, Jézus? Csak az, hogy ne légy az ellensége! Ha ellensége leszel, ha megpróbálsz védekezni, duplán ver bele a betonba. Ha nem leszel az ellensége, ha megköszönöd jótéteményeid, hogy

kimenekített téged a tervgazdálkodás gyönyörűségeiből, akkor csak szimplán ver bele a betonba, valamicskét meghagy neked is. Hogy a fenébe szeressem ezeket? Nem kell mást tenned, csak imádkoznod érte. Mondok szempontokat imádságunkhoz: a minimálbért a kormány már felemelheti néhány ezer forinttal, csökken a munkanélküliség. Imádkozzál, hogy puhuljon liberálkapitalista szívük, s hogy figyeljenek már egy kissé befelé is, hogy a Harmadik Világnak ne kelljen már megdöglennie a kamatterhektől, hogy Isten Lelkét engedjék már megszólalni magukban, hogy ne a Mammont, hanem Istent imádják. - Nem tartunk tehát ellenséget, imádkozunk értük, áldjuk őket, akármit is tesznek velünk!

Úgy tetszik, a Jézus hirdette Isten Országának ez az elsőszámú, alapvető követelménye. Mi a második? Felszámolni az önközpontúság lelkületét. Azt, hogy vagyok én, nekem bajaim vannak, s ezeken kell segítenie Istennek, az embereknek, az egész világnak. És vagy te, akinek bajai vannak, amiken segítenie kell az Istennek, az embereknek, az egész világnak. Tehát én meg te összefogunk, s barátok leszünk, kéz kezét mos. A többiek, a nem-barátaink pedig tegyék, amit tudnak, szerezzenek ők is maguknak barátokat. Ez a második kategória, amit felszámol Jézus. Azt, hogy van, aki barátom, és van, aki nem barátom. A nem-barátomból lesz az ellenségem. Nincsen barátom, csak felebarátom. Minden barátság, amely kizár valakit a barátságból - rejtett ellenségtartás. Nincsen partikuláris barátság az országban, az Isten országában csak felebarátok vannak.

E szelektív jellegű barátkozást mindenkire kiterjedő magatartásminták számolják fel. Ilyen magatartásminta az Ország második számú követelménye: Ahogy akarjátok, hogy veletek tegyenek az emberek, úgy tegyetek velük! Ha bajban vagyok, az segítsen rajtam, aki lát. Ha bajban vagy, az segítsen rajtad, aki lát. Ne menjen el mellettem - mint a pap, mint a levita a jerikói országúton - senki se! Ne nézzen meg, hogy ki fia-borja vagyok, hogy aztán továbbálljon, azon a címen, hogy nem vagyok a barátja. Álljon meg és segítsen, mert - a felebarátja vagyok! De nem várhatom meg, hogy valaki más kezdje el ezt a nem-partikuláris viselkedést. Mert szeretni azokat, akiket engem szeretnek - kutyafüle. Jót tenni azokkal, akik velem jót tesznek - megint kutyafüle. És kölcsönözni azoknak, akiktől a kölcsönt visszavárom - megint csak kutyafüle. Ezeket a magatartásformákat Jézus nem díjazza. Miért? Záporozza ránk háromszor is a választ. Ezt tudják a bűnösök is. Ezt teszik a bűnösök is. Ez tapasztalható a bűnösök körében is. Hitelügyletek, kölcsönök bizony nem érik el az Isten Országá küszöbét sem. Nehogy átverjük már magunkat! Nehogy kirekesszünk már valakit szeretetünkéből! Csak az a biztos megoldás, ha azt mondja Jézus nekünk, hogy ellenségeinket kell szeretnünk, hogy ellenségeinkkel kell jót tennünk, és

adni úgy kell, hogy az égvilágon semmiféle visszafizetést nem várunk. Ebben az esetben tesszük azt, amit az Országban tennünk kell. Tégy így az ellenségeiddel, s az érzelmeiddel, a szíveddel is át fogod ölelni őt! Lehetetlen nem szeretned a szíveddel is azt, akivel jót tettél, akinek bedugtad a zsebébe - akár ismeretlenül is - azt az összeget, amelyre szüksége van. Ennyi az egész. Ennyit kell tennünk, hogy az Isten Országá itt legyen közöttünk! Enélkül pedig nincs itt. Legalább is neked nincs itt. Neked csak akkor van itt, ha teszed azt, mi ebben az országban a módi.

S most jön a tanítás záró mozzanata, a befejezés, a csúc. Nagy lesz a jutalmatok! S most álljon meg a menet egy pillanatra. Isten Országá nincs a cselekvésed nélkül. Az Isten Országá nem ajándékozás folytán lesz osztályrészed. Az Isten Országá - jutalom azért, amit csinálsz. Nem kegyelmi ajándékozás az Atya kedveltjeinek, líbling-gyermekeinek. Ilyeneket az Atya nem tart. A megkereszteltek sem azok. Az Atya számára minden gyerek az ő gyereke. Ha sánta, ha vízfejű, ha gyógyós-fogyatékos, ha sárga vagy rézbőrű, ha Nobel-díjas, vagy csak a nyolc általánost sem tudta elvégezni, ha magyar vagy román - mindet egyformán szereti, és mindegyiküktől azt várja, hogy megtegye, amit az eszén és szívéen és akaratán keresztül Isten Szent Lelke súg neki. Csak így lesz a Magasságos Isten gyereke. Miért? Mert az Isten jó. Nem a jókkal szemben jó, hanem a jókkal és a nem jókkal szemben. A hálátlanok és a gonoszok iránt is jó. Minden gyermekével szemben. Talán a hülyékkal szemben még jobb, s szereti őket, mint anya a hülye gyermekét. Miért? Mert nagyobb szüksége van rá. Ugyanezen az okon talán az Atya is kicsit jobban szereti a hálátlanokat és a gonoszokat. Nagyobb szükségük van rá a szerencsétleneknek, akárcsak a tékozló fiúnak.

Az Isten Országá nem bűnüldöző vállalat. Az Isten sem. Senki sem ítéli el a saját gyermekét. Legfeljebb sír miatta. Sír és szenved, hogy ilyen a gyereke. Mi is sírhatunk magunk miatt, hogy csak olyanok vagyunk, amilyenek. Sírhatunk amiatt is, hogy a felebarátunk, embertársunk, az istenadta, még olyanra se sikerült, amilyenre mimagunk. Sírhatunk, s el nem ítéhetünk senkit sem. Nem bűnüldöző vállalat vagyunk, s ítéleteket kiszabó bírák sem. Az Isten tele van fájdalommal, együttszenvetéssel és részvétellel. Nem jó fordítás az, hogy irgalmas. A bíró irgalmas, amikor figyelembe veszi az enyhítő körülményeket is. Az Isten nem a bírói pulpitus oldalán, hanem a szerencsétlenek oldalán áll, tele részvétellel. A moldvai Tatros városában 1466-ban készült huszita bibliában találtam rá erre a fordításra: És léssen tü érdemtek nagy, és lesztek felségnek fiai, mert ő könyöröletes hálátlanokon és gonoszokon. De ez a fordítás se az igazi. Próbálok: Legyetek együttszenvedők, ahogy Atyátok együttszenvedő! Legyetek résztvevők, miként Atyátok résztvevő! Töltsön el titeket a részvétét, ahogy Atyátokat eltölti. Legyen könyörület bennetek, mint

Atyátok könyörülő! Essen meg a szívetek minden emberen, ahogyan az Atya szíve megesik rajtuk! Legyetek tele részvétellel, mint ahogy Atyátok szíve is tele van részvétellel!

Érdemes. Nem járunk rosszul. Úgy mérnek majd nekünk is, ahogy mi mérünk embertársainknak, felebarátainknak. Isten is úgy mér, ember is. Ámen.

Adyliget 2001.

FARKAS ISTVÁN

GONDOLATOK A BARÁTSÁGHOZ...

Bíborpalást

Ha az ember megismer egy tájat - ami azt jelenti, hogy minden zegét-zugát többször is bejárta, akkor a táj angyala ismerősként fogadja. Olyankor aztán előfordul, hogy az ember őrzőangyala, hívhatjuk jobbik énnel is, vagy még jobb talán ha a szívünk szemének hívjuk, szóval ő és a táj angyala igencsak megértik egymást. Olyan ez, mint mikor két jó barát találkozik. Nem kell sokat beszélniük, mégis mindent tudnak egymásról, mert a szívükkel látnak olyan dolgokat, ami más, kívülálló számára láthatatlan és csak hosszasan magyarázva lehetne egy harmadiknak valamit is elmondani belőle, ha egyáltalán lehet.

Szóval aznap nem voltam jóban magammal. Valami belső nyugtalanság volt bennem. Nem találtam a helyemet. Nagymamával is kötekedtem, megütöttem az ujjamat favágás közben és véletlenül még Kormi macska farkára is ráléptem. De hát bizonyára veletek is előfordult már ilyen.

Így utólag visszagondolva az angyalom is elégedetlen lehetett velem, mert valami normálisabb társaságra vágyva este 7 órakor - amikor máskor már a papucsomat is elővettem és irigykedve nézegettem a TV macit, amint a bohóca betakarja - rávett, hogy nekivágjak az erdőnek, csak úgy cél nélkül. Persze most már tudom, hogy volt cél, csak azt nem én határoztam meg.

Már erősen sötétedett, amikor visszafordultam a Disznósárból és kezdtem kikapaszzkodni a kilátó felé, amikor ismét, mint már annyiszor, hirtelen meglepett a táj angyala. A fák között egy nyiladékon át ki lehetett látni nyugat felé, ahol a nap már lement és csak néhány foszlányfelhő integetett utána. Ahogy megtorpantam még nem is tudtam mi történt, de aztán szinte észrevétlenül a foszlányfelhők elpirultak - ki tudja mit láthattak. Égő pirosságuk egyre sötétebb és sötétebb lett és a látványt - úgy látszik - az ég sem bírta pirulás nélkül. Ahogy a felhők egyre sötétebbek lettek, a pirosan át a bíboron és feketés vörösön keresztül egészen a feketéig, úgy pirosodott, vörösödött el néhány

pillanat késéssel az egész ég belefeketedve a keleti égbolt éjszakájába.

A látvány olyan felséges volt, hogy a nagy rokonnal való találkozás következtében az angyalomat is nyugalom szállta meg. Lassan bandukoltam hazafelé és elhatároztam, hogy másnap nagy szalonnasütést rendezek, minden korábbi bűnöm engeztelése gyanánt, és még Kormi is megkapja a gyulai kolbász végét.

Nyelvtan

Nem tudom észrevettétek-e már, hogy ha az ember csöndben, egyedül sétál az erdőben, vagy ül egy tisztás szélén, vagy egy szikla tetején és éppen nem borítják el az agyát a napi gondok, bajok, vagy a vágyai képei, akkor néha olyan az erdő, a táj, mintha benned folytatódna, vagy te őbenne. Nincs különbség a között, hogy a madár énekel, vagy te dudorászol, a fák susognak, vagy benned támadnak eddig ismeretlen érzések, ötletek, gondolatok. Valahogy olyan ez, mint mikor barátok között vagytok, - no nem haverok, hanem igaz barátok közt - akikkel beszélgetek sem kell ahhoz, hogy mindent tudjatok egymásról. Nem akarjátok meggyőzni, sem legyőzni egymást, egyszerűen úgy és olyannak fogadjátok el a másikat amilyen és ezen változtatni sem akartok.

Na hát, ilyen néha az erdő is. Mész az ösvényen és egyszer csak hallod, hogy a fák, a madarak szólnak hozzád. Mind a maga nyelvén, de te mégis megérted őket mind, sőt válaszolsz is nekik és ők megértenek téged és sok kérdésedre válaszolnak is. Ez az, amikor az erdő tünderei, a táj angyala befogadják a te angyalodat maguk közé, mert meghallják a hangját és meglátják őt a szemedben. Persze, - ahogy mondtam - ha elborítod az angyalodat a vágyaiddal, napi gondokkal és bajokkal, akkor még sóhajtani sem lesz ereje, nem hogy énekelni, beszélgetni és az összeráncolt homlokod redői olyan árnyékba borítják, hogy a legjobb szemű cinketündér sem veszi észre.

Magolás nélkül megismerhetsz egy olyan nyelvet ami "nemzetközi", nemzetközibb, mint az eszperantó, mert ezt minden fűszál és pocok ismeri. Neked sem kell "tanulni" úgy mint a matekot, vagy a történelmet, csak azt a képességet kell kifejlesztened, hogy nyitott legyen a szíved és vele láss.

- Azt meg hogy csináljam - kérdezte Ádám. Csak nem nyúlhatok be fogóval a mellkasomba és nyitogathatom? Ugye nem így gondolod? De akkor hogyan?

Nem hát! Annak, hogy a szíved kinyíljon egyetlen titka van. El kell felejtened önmagadról. Mintha nem is léteznél a környezetedtől külön. Te vagy a fű, a fa, a virág, a lepke és a szarvas is, és te vagy a barátod is és a lenyugvó Nap, meg a Göncölszekér is. Hogy ez lehetetlen? Próbáld meg! Már másnak is sikerült, tehát